

«ΠΕΤΡΑΣ - Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΗΤΕΙΑΣ»

– Ένα ντοκιμαντέρ

Μιχάλης Γιαννακάκης
Σκηνοθέτης

ΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ ΣΤΟΝ ΠΕΤΡΑ ΣΗΤΕΙΑΣ το 1985, με αφορμή μια εκδήλωση με ομιλίες και έκθεση φωτογραφίας που οργάνωσε στον δημοτικό κήπο ο Δήμος Σητείας.

Τον επισκέφθηκα ξανά το 2006 όταν η ανασκαφείας του, δρ Μεταξία Τσιποπούλου, παρουσίασε στο κοινό τον αναδειγμένο πλέον αρχαιολογικό χώρο του Πετρά, τον ανακτορικό μινωικό οικισμό, με στερεωμένα τα μνημεία, με μονοπάτια, με σκίαστρο, με δίγλωσσες πινακίδες, με φυτεμένα φυτά και λουλούδια. Ο οικισμός που για πολλούς αιώνες αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα λιμάνια της μινωικής Κρήτης, η πύλη της Ανατολής, ήταν εκεί μπροστά μας και μπορούσε να μας διηγηθεί ένα τμήμα της Ιστορίας, της προϊστορίας μας. Χάρη στην επίμονη και επίπονη εργασία της δρος Μ. Τσιποπούλου και των συνεργατών της, η Σητεία, 500 μέτρα από την πλατεία της, είχε αποκτήσει έναν σύγχρονο, επισκέψιμο σημαντικό αρχαιολογικό χώρο, πόλο έλξης και θησαυρό γνώσης, όχι μόνο για τους κατοίκους αλλά και για τους επισκέπτες της.

Όταν το 2015 έμαθα ότι η ακούραστη αρχαιολόγος του Πετρά είχε ανακαλύψει στην Κεφάλια, τον λόφο πάνω από τον ανάκτορο, στα ανατολικά, έναν μικρό οικισμό Νεολιθικής εποχής και από το 2004 μια εκτεταμένη, ασύλπη προ- και παλαιονακτορική μινωική νεκρόπολη, ένιωσα ότι είχε αποκαλυφθεί ένας εξαιρετικής σημασίας και σπουδαιότητας αρ-

χαιολογικός χώρος, ότι είχε δημιουργηθεί το Αρχαιολογικό Πάρκο του Πετρά Σητείας.

Σκέφτηκα ότι ήταν αναγκαίο να γίνει μια ταινία η οποία θα κατέγραφε όλη αυτή τη θαυμάσια ιστορία των ανασκαφών του Πετρά τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια, την καταπληκτική εργασία της δρος Μεταξίας Τσιποπούλου και των συνεργατών της, επιστημόνων διαφορετικών ειδικοτήτων, και θα παρουσίαζε την πρόοδο της ανασκαφής και τα καινούργια συμπεράσματά της.

Επικοινωνήσα άμεσα μαζί της και με χαρά δέχτηκε να συναντηθούμε και να μας μιλήσει.

Ήταν καλοκαίρι του 2016.

Ήταν η πρώτη φορά που παρακολουθούσα αρχαιολογική ανασκαφή και αυτό που έβλεπα ξεπερνούσε ό,τι θεωρούσα ως τότε πως περιλάμβανε μια αρχαιολογική έρευνα. Περισσότεροι από πενήντα άνθρωποι, από πολλές χώρες του κόσμου, με διάφορες ειδικότητες, αλλά και με διαφορετικές ηλικίες να εργάζονται ταυτόχρονα με καλή διάθεση και ενέργεια, σύμφωνα με τις οδηγίες και τον συντονισμό της αεικίνητης διευθύντριας της ανασκαφής.

Η πρόταση της Μεταξίας Τσιποπούλου ήταν να δημιουργήσουμε ένα οπτικοακουστικό ημερολόγιο, καταγράφοντας τη διαδικασία της ανασκαφής, κινηματογραφώντας από το πρώτο σκάψιμο μέχρι τη στερέωση των μνημείων, την καταγραφή, τη μεταφορά και ένα μέρος της συντήρησής τους,

02

να κινηματογραφήσουμε επίσης τους συνεργάτες αρχαιολόγους, οστεοαρχαιολόγους, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, τοπογράφους, φοιτητές, μάστορες και εργάτες μεταφορείς, συντηρητές και παράλληλα να μας μιλήσει για την ιστορία, τη διαδρομή, τη σύγχρονη φάση της ανασκαφής και των δύο λόφων του Πετρά, να μας πει για τα επιστημονικά συμπεράσματα και τις δημοσιεύσεις.

Καλύτερα δεν μπορούσε να γίνει.

Με τον Salvatore Senatore κινηματογραφήσαμε την ανασκαφή, κάναμε τις συνεντεύξεις των συνεργατών, το γύρισμα στο INSTAP στην Παχειά Άμμο και τις δύο βασικές συνεντεύξεις με τη δρα Μεταξία Τσιποπούλου.

Τις λήψεις drone έκανε ο Μανώλης Καλαμπόκης.

Την ηχολήψια ο Σταύρος Κατσούλης.

Το μοντάζ ο Δημήτρης Παθιάκης.

Καταφέραμε να συγκεντρώσουμε ένα πλούσιο και διαφορετικό υλικό, ωφέλιμο οπωσδήποτε για όσους συμμετείχαν στην ανασκαφή, για όσους ενδιαφέρονται για αρχαιολογικά θέματα, τους συνδημότες μας και τους επισκέπτες της Σπτείας.

Από αυτό το υλικό προέκυψε το ντοκιμαντέρ μικρού μήκους *Πετράς. Η προϊστορική Σπτεία* κυρίως για να παρουσιαστεί στην τιμητική εκδήλωση, που περιλάμβανε έκθεση και παρουσίαση έκδοσης, αφιερωμένη στη δρα Μεταξία Τσιποπούλου και σε όλους όσους εργάστηκαν στην ανασκαφή, μια

εκδήλωση την οποία διοργάνωσαν ο Δήμος Σπτείας και η Στέγη Βιτσέντζος Κορνάρος στη Σπτεία τον Αύγουστο του 2022.

Η ταινία συμμετείχε στο 9ο φεστιβάλ κινηματογράφου Ιεράπετρας και κέρδισε το δεύτερο βραβείο.

Συμμετείχε επίσης στην online έκδοση του 10ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων.

Ευχαριστώ θερμά τη δρα Μεταξία Τσιποπούλου για όσα έχει προσφέρει στην αρχαιολογική επιστήμη, την έρευνα, στην ιδιαίτερη πατρίδα μου τη Σπτεία, την ιστορία και τον πολιτισμό της.

Υ.Γ. Όπως είπε και η δρ Μεταξία Τσιποπούλου: «... το σημαντικό είναι να σωθούν τα μνημεία, για να μπορέσουμε να δώσουμε θεωρίες ερμηνείας...».

Είναι κρίμα να παρεμποδίζεται η ολοκλήρωση μιας τέτοιου μεγέθους ανασκαφής, με το να μη δίνεται λύση στην προσβασιμότητά της.

01

Η ανασκαφής Μεταξία Τσιποπούλου (στιγμιότυπο από το ντοκιμαντέρ).

02

Αεροφωτογραφία της νεκρόπολης και στο βάθος η πόλη της Σπτείας (στιγμιότυπο από το ντοκιμαντέρ).